

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Indfødsretsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. januar 2014
Kontor: Indfødsretskontoret
Sagsbeh: Helle Sidenius
Sagsnr.: 2013-0032-1026
Dok.: 986642

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 18 (Alm. del), som Folketingets Indfødsretsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. november 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra medlem af Folketinget Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Karen Hækkerup

/

Jesper Jarnit

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 18 (Alm. del) fra Folketingets Indfødsretsudvalg:

”Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at præcisere grænserne for det skøn, der i forhold til visse aspekter af sagsbehandlingen af indfødsretsretssager, foretages af Justitsministeriets indfødsretskontor? Spørgsmålet stilles på baggrund af henvendelsen fra Institut for Menneskerettigheder, jf. IFU alm. del – bilag 5. Svaret ønskes oversendt inden ministerens besvarelse af samrådsspørgsmål A.”

Svar:

1. Ved Højesterets dom afsagt fredag den 13. september 2013 i sag 306/2012 har Højesteret ophævet Østre Landsrets dom af 7. september 2012 og hjemvist sagen til landsretten til realitetsbehandling af andet led i appellansens principale påstand om, at Justitsministeriet (tidligere Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration) til appellanten skal betale 25.000 kr. med procesrente fra sagens anlæg. Af Højesterets begrundelse og resultat fremgår følgende:

”Baggrund og problemstilling

Ved brev af 26. marts 2009 meddelte Indfødsretskontoret i Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (Integrationsministeriet) A, at han ikke kunne blive dansk statsborger nu. Ministeriet henviste som begrundelse herfor til, at han ikke opfyldte de gældende krav om dokumentation for danskkundskaber. Ministeriet fandt ikke grundlag for at forelægge hans sag for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra kravet om danskkundskaber mv., idet han ikke havde dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter. Ministeriet lagde i den forbindelse til grund, at han led af PTSD, depression samt demens i let grad, men fandt, at disse lidelser ikke var af en sådan karakter, at de i sig selv ville kunne danne grundlag for forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.

A blev herefter ikke medtaget i ministerens forslag til lov om indfødsret, og han kom heller ikke med i loven.

A har anlagt sag mod Justitsministeriet (tidligere Integrationsministeriet), hvorunder han har nedlagt to påstande, som han ønsker domstolens prøvelse af.

Landsretten har afvist sagen fra domstolene, og for Højesteret angår sagen, om afvisningen er sket med rette, eller om der er grundlag for at ophæve landsrettens dom og hjemvise sagen til landsretten med henblik på dennes stillingtagen til påstandene.

Indfødsretsordningen og domstolsprøvelse

Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Som led i den ordning, der er etableret, gennemføres der årligt indfødsretslove, hvorved en række enkeltpersoner, der er medtaget i lovforslag med navns nævnelse, meddeles indfødsret.

Ministeriets behandling af ansøgninger om indfødsret sker i praksis på grundlag af en aftale mellem politiske partier. Aftalen indeholder generelle retningslinjer for ministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsret, herunder om forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg af enkelte ansøgninger forud for fremsættelse af lovforslag.

Højesteret tiltræder, at ministerens beslutninger om at undlade at optage en ansøger på et forslag til lov om indfødsret eller at undlade at forelægge en ansøgning for Folketingets Indfødsretsudvalg er et led i lovgivningsprocessen. Grundlovens § 63, hvorefter domstolene er berettiget til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, finder ikke anvendelse på disse beslutninger, da der ikke er tale om udøvelse af øvrighedsmyndighed, jf. herved Højesterets dom givet i UfR 1972 s. 903.

Danmark har tilsluttet sig den europæiske menneskerettighedskonvention og en række andre internationale konventioner, der kan have betydning for behandlingen af ansøgninger om eller for tildeling af statsborgerskab (indfødsret). Danmark har herved påtaget sig en række folkeretlige pligter, som også i forarbejder til indfødsretsloven forudsættes efterlevet ved Folketingets og Indfødsretsudvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles en ansøger, jf. herved lovforslag L 69, Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 1794. En ansøger, der ikke er blevet medtaget i en lov om indfødsret, kan derfor ved domstolene få prøvet, om folkeretlige forpligtelser er krænket, og om ansøgeren i den anledning har krav på erstatning eller godtgørelse. En sådan domstolsprøvelse vil ikke være i strid med regeringens eller Folketingets kompetence efter grundlovens § 21 og § 41, stk. 1, vedrørende lovforslags fremsættelse eller grundlovens § 44, stk. 1. Disse bestemmelser udelukker derimod f.eks. domstolsprøvelse af påstande om, at ansøgeren skal medtages i et lovforslag om indfødsret eller skal meddeles indfødsret ved lov.

Den principale påstand

Andet led i As principale påstand går ud på, at Justitsministeriet skal betale ham 25.000 kr. med rente. Dette led i påstanden må ses i lyset af As grundlæggende synspunkt, hvorefter ministeriet ved behandlingen af hans ansøgning om indfødsret har udsat ham for usaglig forskelsbehandling i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det er denne påståede forskelsbehandling, som han ønsker kompensation for. A har nærmere anført, at den usaglige forskelsbehandling består i, at ministeriets indfødsretskontor ikke som for andre lidelser foretog en konkret og individuel vurdering af graden af hans lidelse (PTSD) med henblik på forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg om dispensation fra sprogkravet mv. Højesteret finder, at disse spørgsmål efter det ovenfor anførte kan prøves ved domstolene.

Første led i As principale påstand går ud på, at Justitsministeriet (Integrationsministeriet) skal anerkende, at ministeriet ikke burde have afvist at forelægge hans ansøgning om statsborgerskab for Folketingets Indfødsretsudvalg. A påberåber sig dette led i påstanden til støtte for påstandens andet led om betaling af en godtgørelse på 25.000 kr. Første led i påstanden må således reelt anses for at være et anbringende til støtte for påstandens andet led. Første led i den principale påstand afvises derfor. Højesteret har herefter ikke anledning til at tage stilling til, om første led i den principale påstand, som dette er formuleret, kan prøves ved domstolene.

Den subsidiære påstand

Integrationsministerens brev af 7. juni 2006 indeholder ikke en beslutning vedrørende A, men er en generel udtalelse om retstilstanden med kommentarer til en henvendelse herom fra Institut for Menneskerettigheder. Rigtigheden af en sådan generel udtalelse kan A ikke få prøvet ved domstolene. Højesteret tiltræder derfor, at den subsidiære påstand er afvist.

Konklusion og sagsomkostninger

Højesteret ophæver herefter landsrettens dom og hjemviser sagen til prøvelse af andet led i As principale påstand.
[...]"

2. Der er ikke med Højesterets dom af 13. september 2013 taget stilling til sagens materielle spørgsmål om, hvorvidt folkeretlige forpligtelser er krænket, og om appellanten i den anledning har krav på erstatning. Dette spørgsmål er hjemvist til landsretten til realitetsbehandling. Landsretten har endnu ikke afsagt dom i sagen.

Højesterets dom indebærer derfor ikke en vurdering af, om der set i lyset af Danmarks internationale forpligtelser er behov for at præcisere grænserne for det skøn, der foretages i forhold til visse aspekter af sagsbehandlingen i indfødsretssager.

Justitsministeriet afventer landsrettens fornyede behandling af sagen, og ministeriet finder på den baggrund af principielle grunde ikke at burde udtale sig nærmere om forhold, som vil kunne indgå i landsretssagen.

Justitsministeriet vil imidlertid følge landsretssagen nøje med henblik på – når sagen er afsluttet – at vurdere dens betydning.

Justitsministeriet kan afslutningsvist generelt oplyse, at det er en prioritet for ministeriet løbende at sikre, at der foretages en grundig og fyldestgø-

rende behandling af alle ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation, og at Danmarks internationale forpligtelser på området bliver overholdt.